VECKANS FRÅGA, VECKA 43–44 (21.10–1.11.2026)

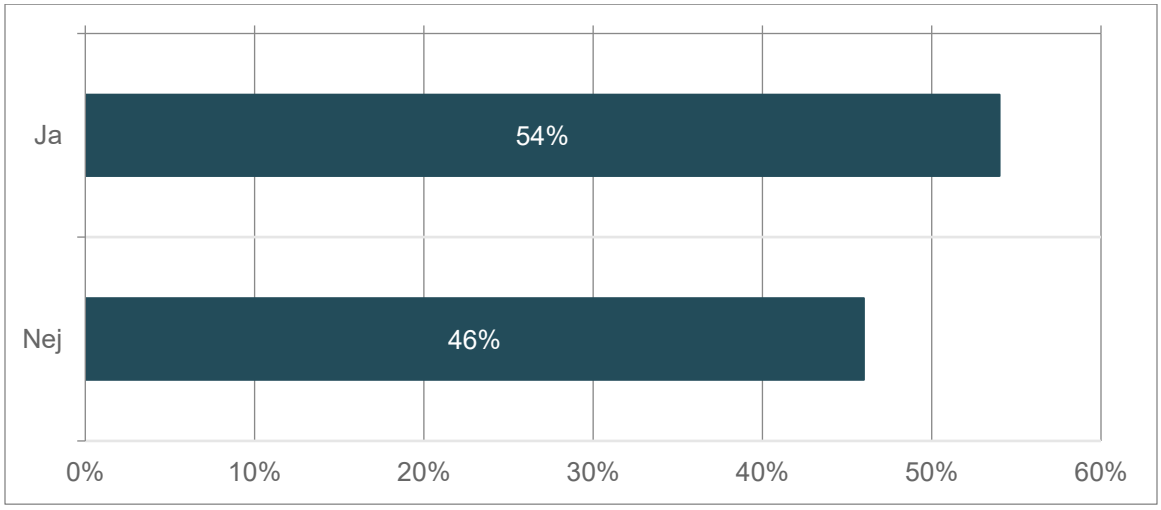
ANTAL RESPONDENTER: 343

Felmarginalen är 5 procent och därmed kan svaren anses spegla åsikterna hos befolkningen i Jakobstad.

TVÅSPRÅKIGHETSPROGRAMMET (UPPFÖLJNING 2026)

Invånarna ställdes frågorna: ***"Staden Jakobstad har utarbetat ett tvåspråkighetsprogram för 2024–2030, där avsikten är att främja jämlikheten mellan finska och svenska inom stadens förvaltning och service och att stärka en atmosfär där personer från båda språkgrupperna känner sig likvärdiga och trivs i staden.***

Har du hört om tvåspråkighetsprogrammet?"

"Tvåspråkighetsprogrammet innehåller fem konkreta åtgärder:

1. Granskning och uppdatering av stadens språkstadga
2. Att ordna språkundervisning i det andra inhemska språket för personalen
3. Staden säkerställer att stadens service och kommunikation förverkligas på både finska och svenska
4. Ordnande av tvåspråkiga evenemang och tvåspråkighetsforum för invånarna
5. Utvecklandet av samarbetet mellan finsk- och svenskspråkiga skolor

Nedan finns en kort sammanfattning på hur åtgärderna verkställts så här långt. Du har en möjlighet att kommentera varje åtgärd.

Åtgärd 1: "Granskning och uppdatering av stadens språkstadga"

Har redan förverkligats, godkänt av stadsfullmäktige 14.9.2026."

Kommentarerna visar en blandad bild av den genomförda granskningen och uppdateringen av stadens språkstadga. Flera invånare ser åtgärden som en bra och viktig början, men många efterlyser framför allt **konkret genomförande, kontinuerlig uppföljning, tydliga ansvar och regelbunden rapportering** om hur språkstadgan fungerar i praktiken. Det finns särskilt synpunkter på tillgången till service på finska, personalens faktiska språkkunskaper, rekrytering samt språkbruket vid stadens möten, samtidigt som några kommentarer betonar vikten av att värna svenskans ställning. Flera lyfter också fram att Jakobstad i dag är ett alltmer flerspråkigt samhälle och att även andra modersmål än svenska och finska behöver beaktas i det fortsatta arbetet.

"Åtgärd 2: "Att ordna språkundervisning i det andra inhemska språket för personalen".

En kartläggning av personalens språkkunskaper och behov har gjorts i mars 2026 och denna kartläggning fungerar som grund för planering och förverkligande av den kommande språkundervisningen till personalen."

Invånarnas kommentarer visar att språkundervisning för personalen över lag ses som en **viktig, nödvändig och konkret åtgärd** för att stärka servicen på båda inhemska språken. Samtidigt efterlyser många tydligare information om hur undervisningen ska genomföras, vilka som omfattas, dess omfattning och inriktning samt hur personalens språkkunskaper följs upp. Flera betonar att särskilt kundservicepersonal och personal inom förvaltningen behöver kunna betjäna på både svenska och finska, medan andra framhåller att språkkunskaper också behöver användas och utvecklas kontinuerligt i det praktiska arbetet. Det finns även synpunkter på att språkkraven och möjligheterna till språkutbildning bör vara jämlika för svensk- och finskspråkiga och att språkkunskaperna bör beaktas redan vid rekryteringen.

"Åtgärd 3: "Staden säkerställer att stadens service och kommunikation förverkligas på både finska och svenska".

I veckans fråga (mars–april 2025) rankade invånarna denna åtgärd som den viktigaste. Staden har också gjort en omfattande invånarenkät i december 2025 enligt samma mall som år 2021. Resultatet av enkäten kan läsas här. Sammanfattningsvis var alla medelvärden förutom ett på samma nivå eller högre i jämförelse med motsvarande undersökning år 2021.
(I den omfattade invånarenkäten ingår bland annat en fråga om invånarnas trivsel. På skala 1–5 gav invånarna medeltalet 3,9. Detta är en av de tolv strategiska mätarna för staden Jakobstads strategi och målet är att få upp medeltalet till över 4 fram till år 2030. Enkäten görs vartannat år, nästa gång 2027)."

Invånarnas kommentarer visar att åtgärden uppfattas som **mycket viktig**, men att erfarenheterna av hur tvåspråkigheten fungerar i praktiken varierar tydligt. Många finskspråkiga lyfter fram brister i möjligheten att få service och information på finska samt efterlyser bättre kvalitet på finskspråkig kommunikation och översättningar, medan andra anser att stadens kommunikation redan fungerar väl på båda språken. Flera kommentarer betonar behovet av att säkerställa likvärdig service på svenska och finska i praktiken och att fortsätta följa upp skillnaderna i hur språkgrupperna upplever stadens service och kommunikation.

"Åtgärd 4: "Ordnande av tvåspråkiga evenemang och tvåspråkighetsforum för invånarna"

Staden har förbundit sig att ordna 3–5 invånarforum per år. År 2025 ordnade staden fyra invånarforum och år 2026 torde det bli fem invånarforum. Dessa tillfällen är alltid tvåspråkiga. I veckans fråga (mars–april 2025) gavs invånarna en möjlighet att ge förslag för denna åtgärd, men det var svårt att dra någon entydig slutsats baserat på dessa förslag."

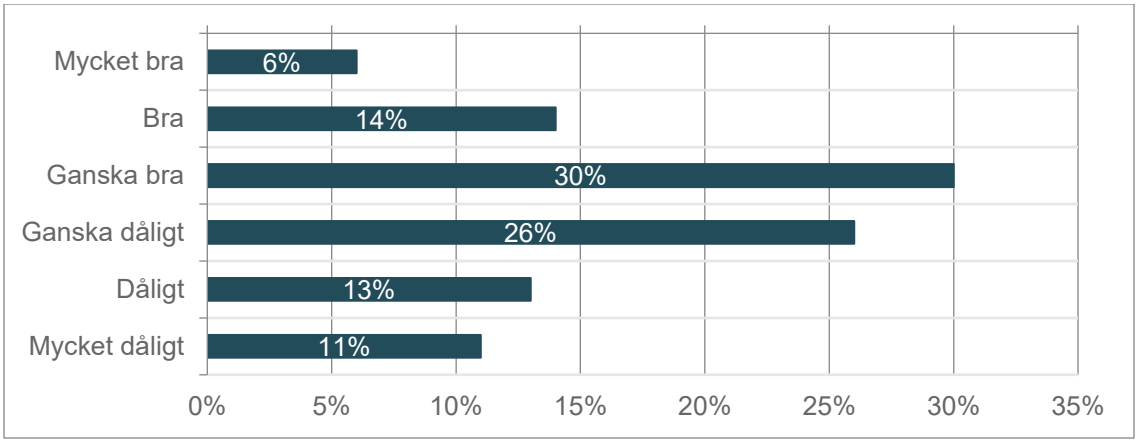
Invånarnas kommentarer visar att tvåspråkiga evenemang och invånarforum i huvudsak uppfattas som **viktiga och positiva**, men att många inte känner till de forum som ordnas eller upplever att informationen om dem inte når fram tillräckligt väl. Flera efterlyser tydligare och bredare information om evenemangen samt att tvåspråkigheten verkligen ska genomsyra hela programmet och inte begränsas till exempelvis inledande hälsningar. Det finns också önskemål om ett bredare och mer varierat utbud av tvåspråkiga kultur- och fritidsevenemang, samtidigt som några framhåller att forumen kan behandla många olika aktuella frågor och på så sätt skapa möten och dialog mellan språkgrupperna. Invånarforumens betydelse lyfts fram, men synpunkter finns även på formerna för deltagande, exempelvis möjligheten att delta på distans.

"Åtgärd 5: "Utvecklandet av samarbetet mellan finsk- och svenskspråkiga skolor".

I veckans fråga (mars–april 2025) rankade invånarna denna åtgärd som den näst viktigaste. I samma enkät gavs invånarna också en möjlighet att ge sina egna förslag för denna åtgärd. Den fullständiga rapporten skickades vidare till stadens ledningsgrupp, nämnden för bildning och välfärd och tekniska nämnden."

Invånarnas kommentarer visar ett starkt stöd för ökat samarbete mellan de finsk- och svenskspråkiga skolorna, men många upplever samtidigt att det konkreta samarbetet i dag är begränsat eller inte tillräckligt synligt. Återkommande förslag är gemensamma aktiviteter, besök och utbyten mellan skolor och klasser, mer språkbad samt fler naturliga möten mellan barn och unga över språkgränserna. Flera föreslår också att finsk- och svenskspråkig undervisning i större utsträckning kunde finnas under samma tak, medan andra lyfter behovet av jämlika utbildningsmöjligheter på båda språken. Sammantaget ses skolan som en viktig arena för att stärka språkkunskaper, gemenskap och naturlig kontakt mellan språkgrupperna redan från tidig ålder.

"I ljuset av informationen ovan, hur väl tycker du att åtgärderna i tvåspråkighets-programmet har verkställts så här långt?"

Bedömningen av genomförandet av tvåspråkighetsprogrammet är delad: 48,8 % ser det som minst ganska bra, medan 51,2 % bedömer det som ganska dåligt eller sämre. De största svarskategorierna är ”ganska bra” (30,0 %) och ”ganska dåligt” (26,2 %), vilket pekar på varierande erfarenheter snarare än en entydig bild.

NÄSTA STEG

Det är viktigt att komma ihåg att tvåspråkighetsprogrammet sträcker sig till år 2030 och därför är det naturligt att alla åtgärder i tvåspråkighetsprogrammet inte ännu verkställts till fullo vid utgången av år 2026.

Tvåspråkighetsprogrammets arbetsgrupp sammanträder i mitten av november för att följa upp hur programmets fem åtgärder har förverkligats och för att behandla resultaten och kommentarerna från *Veckans fråga*. Därefter sammanställs uppföljningen till en rapport till stadsfullmäktige, i enlighet med principen att stadsstyrelsen årligen granskar hur tvåspråkighetsprogrammet förverkligas och rapporterar om detta till stadsfullmäktige.

Invånarnas synpunkter tas med som underlag för det fortsatta arbetet med programmets åtgärder. I kommentarerna återkommer bland annat frågor om tillgången till service på båda språken, personalens språkkunskaper och språkutbildning, information om tvåspråkiga evenemang samt samarbetet mellan finsk- och svenskspråkiga skolor.

En del av kommentarerna gäller social- och hälsovårdstjänster. Dessa tjänster hör inte till staden Jakobstads organisation, utan till Österbottens välfärdsområde.

Mera information:

Robert Nyman, stadsdirektör, tel. 040 149 3762, robert.nyman@jakobstad.fi